

УДК 81'25'06

СУТНІСТЬ ПОНЯТТЯ «ПЕРЕКЛАД» В МІЖДИСЦИПЛІНАРНОМУ ТА ПЕРЕКЛАДОЗНАВЧОМУ АСПЕКТІ

Гончаренко Л.О.

Чорноморський національний університет імені Петра Могили

У статті висвітлено сутність поняття «переклад». Представлено короткий огляд визначень даного терміна. Досліджено переклад як об'єкт, що вивчається перекладознавством в міждисциплінарному аспекті. Проаналізовано акторно-мережеву теорію, яку ще називають соціологією перекладу. Окреслено перспективи вивчення теорії перекладу з точки зору медицини, юридичної науки та мистецтва.

Ключові слова: переклад, міждисциплінарність, перекладознавство, оригінал, термін.

Постановка проблеми у загальному вигляді. Кожна наука стає самостійною, коли вона має свої об'єкт, предмет і термінологію. Свої об'єкт, предмет і термінологію повинна мати і наука про переклад, якщо вона претендує на самостійність.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, у яких започатковано розв'язання загальної проблеми, котрим присвячується означена стаття. Серед науковців не має єдиного погляду на те, що являє собою сутність перекладу. Огляд визначень поняття «переклад» в свій час був зроблений О. В. Федоровим, А. Д. Швейцером,

М. Ледерером, Я. І. Рецкером, В. С. Виноградовим, Р. К. Мін'яр-Белоручевим, Л. С. Бархударовим, Л. О. Черняховською, Н. Д. Гарбовским.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Науковцям, які займаються теорією перекладу дуже добре відомо, що серед спеціалістів не має єдиного погляду на те, що являє собою предметом перекладознавства – на сутність перекладу. Згідно сучасних словників та підручників, термін «переклад» може мати більше трьох десятків визначень, в кожному з яких зазначається специфіка даного явища. Предмет теорії перекладу потрібно розглядати

принципово як результат міждисциплінарних досліджень у контексті споріднених з перекладознавством дисциплін.

Метою статті є висвітлення сутності поняття «переклад» не лише в перекладознавчому аспекті, а й дослідити його міждисциплінарність.

Виклад основного матеріалу. Слово переклад є зрозумілим і звичайним для всіх. Воно існує майже в кожній мові в різних контекстах: *переклад твору, зробити переклад, надрукувати переклад, у процесі перекладу* і т. ін. За даними академічного Словника української мови в 11 томах слово переклад означає: 1) процес людської діяльності, спрямований на передання інформації з мови-оригіналу (МО) на мову-перекладу (МП); 2) результат перекладацького процесу, тобто твір, речення і т. ін., викладений усно або на папері; 3) вид людської діяльності, спрямований на відтворення певного тексту МО в МП; 4) це умовна назва навчальних дисциплін, які вивчають особливості перекладацької діяльності, техніку виконання перекладу, процес перекладу, його види, способи, жанри та ін., результат діяльності перекладача [6, с. 196].

Як науковий термін переклад в широкому розумінні означає працю, спрямовану на відображення певної інформації, оформленої письмово або усно, з однієї мови (мови оригіналу) на іншу або інші (мову перекладу) з метою забезпечення міжмовної комунікації. У вузькому розумінні перекладом називається перекладений текст, оформлений письмово.

Н. Д. Гарбовский зробив короткий огляд тих визначень поняття «переклад», які в свій час були дані О. В. Федоровим, А. Д. Швейцером, М. Ледерером, Я. І. Рецкером, В. С. Виноградовим, Р. К. Мін'яяр-Белоручевим, Л. С. Бархударовим і дійшов висновку, що «всьяке визначення перекладу, якщо ми хочемо надати йому лаконічну форму, буде страждати деякою однобічністю. Занадто складне явище, надто суперечливі його інтерпретації, дуже неоднозначне ставлення до нього суспільства, яке з задоволенням споживає його» [4, с. 12].

Переклад як об'єкт, що вивчається перекладознавством, на думку Н. Д. Гарбовського, може мати таке визначення: «Переклад – це суспільна функція комунікативного посередництва між людьми, які користуються різними мовними системами, що реалізується в ході психофізичної діяльності білінгва з відображення реальної дійсності на основі його індивідуальних здібностей інтерпретатора, що здійснює перехід від однієї семіотичної системи до іншої з метою еквівалентної, тобто максимально повної, але завжди часткової, передачі системи смислів від одного комуніканта іншому» [4, с. 21].

Е.-А. Гутт вказує на те, що «історію теорії перекладу можна представити як обговорення різних значень слова «переклад» [11, с. 47] І дійсно, якщо порівняти визначення перекладу з різних епох, можна побачити, як зі зміною домінуючих наукових течій, а в якійсь мірі і під впливом наукової моди змінювалися підходи до визначення центрального поняття перекладознавства. Так, спроби підвести під теорію перекладу структурно-лінгвістичну основу призвели до виникнення, наприклад, таких визначень: «Перекладом називається процес перетворення мовленнєвого твору на одній мові в мовленнєвий твір на іншій мові при збереженні незмінного плану змісту, тобто значення» [1, с. 11].

Вплив теорії інформації помітно в наступному визначенні В. Лівого: «Переклад – це передача інформації, точніше сказати перекладач дешифрує ту інформацію автора оригіналу, яка міститься в тексті його твору, відтворюючи (знову зашифровуючи) у системі своєї мови, а інформацію, що міститься в його тексті, знову декодує читаць перекладу» [5, с. 49]. На сучасному етапі захоплення дескриптивним підходом і перенесення основної уваги з відносин між оригіналом і перекладом на сам переклад як об'єкт дослідження призвело, за словами Е. Честермана, до того, що «переклад розуміється так, як його розуміє культура певної мови перекладу в певний період часу» [10, с. 37].

Тут доречно зробити невеличкий відступ і відповісти на питання: «А яка, власне, різниця? Навіщо взагалі присвячувати стільки уваги визначенням, якщо всі ми чудово розуміємо, що таке переклад, і нічого нового не передбачається?» Дійсно, для побутового уявлення про переклад вже існуючих визначень вистачить надлишком. Але перекладознавець, на наш погляд, повинен цьому відношенню бути педантом, оскільки прийняте за основу визначення перекладу являє собою фундамент для всіх подальших постулатів теорії і практики перекладу. Візьмемо, наприклад, визначення К. С. Бархударова. Якщо придивитися, можна дійти висновку, що в ньому, нібито, міститься думка про досяжність бездоганності перекладу: виходить, можна перекласти так, щоб у тексті перекладу (ТП) план змісту тексту оригіналу (ТО) зберігся в незмінному вигляді. Недивно, що дослідник робить обмовку про те, що такого в принципі не буває: «...Про збереження незмінного значення можна говорити лише у відносному сенсі, маючи на увазі лише максимально можливу повноту передачі значень» [1, с. 71]. Але, таким чином, визначення спочатку не відповідає тому, що сам учений під ним розуміє, і застосувати його до певних перекладів можна тільки з низкою застережень. Той же недолік можна помітити у визначенні І. Лівого, з нього витікає завідомо неправдиве уявлення про те, що якщо перекладач працює вміло, то дійде до читача ТП без яких-небудь спотворень – вся справа лише в правильному шифрі (ключі). На нашу думку, якщо і варто пропонувати якимсь нове визначення перекладу, то тільки таке, яке не було б ідеалізованим і відірваним від життя, тобто від практики перекладу.

Сучасну теорію перекладу потрібно розглядати як результат міждисциплінарних досліджень. Акцент на міждисциплінарності робить також М. Снелл-Хорнбі. В межах перекладознавства повинні вивчатися фізіологічні, психологічні, літературознавчі, етнографічні та інші сторони перекладацької діяльності, а також історія перекладацької діяльності в тій чи іншій країні або країнах. Залежно від предмету дослідження можна виокремити соціологічне перекладознавство (соціологія перекладу), філософське перекладознавство (філософія перекладу), психологічне перекладознавство (психологія перекладу), літературне пере-

кладознавство (теорія художнього і літературного перекладу), етнографічне перекладознавство, історичне перекладознавство і т. п.

Соціальний статус перекладу як суспільно значимої діяльності вимагає вивчення із залученням наукового апарату соціології. Соціологія може досліджувати переклад як один із видів соціально-рольової взаємодії.

Цікавою є так звана «Акторно-мережева теорія» (АМТ) «Actor-network theory» (ANT), створена Мішелем Каллоном, Бруно Латуром і Джоном Ло та відома також як «соціологія перекладу». Дана теорія виникла у 1980-ті роки. В межах цієї теорії створюється словник АМТ (переклад, актант, чорний ящик, мережа, обов'язкові пункти проходження тощо). Соціологія перекладу виникає в процесі переходу від семіотики наукових суперечок на сторінках книг та статей до матеріальної семіотики конструювання наукових фактів і технічних артефактів.

Сутність перекладу автори даної теорії трактують як соціальне пояснення змісту науки та технології. «Соціальне пояснення означає, що хтось може замінити якийсь об'єкт, що належить природі, іншим об'єктом, що належить суспільству» [13, с. 115].

Таким чином, передбачається, що науковий факт формується під впливом інтересів, ідеологій і так далі, а технічний артефакт кристалізує та надає предметності відношенню панування або влади. Тепер, як показують дослідження наукових практик в лабораторії та розробки технічних артефактів, ця концепція, в якій природа розчиняється в суспільстві, є не більш переконливою, ніж більш традиційна концепція, в якій природа і суспільство повністю відокремлені одне від одного.

Цікаво також як соціологія описує сам процес перекладу на прикладі взаємодії дослідників та техніків. Так, наприклад, лабораторія це штучне середовище, де проводяться експерименти. Об'єкти, на яких ставляться експерименти, такі як електрони, нейтрони або гени повинні бути поміщені в ситуацію, в якій від них очікують реакції або прояви непокори. Те, що мотивує вчених ставити експерименти, так це можливість представити невідповідність між тим, що, як кажуть, робить сутність і тим, що вона насправді робить. Це породжує питання про відповідність між словами і речами, між тим, що говориться про речі, і чим вони є насправді.

На це класичне філософське питання АМТ дає оригінальну відповідь, яка базується на понятті запису [14]. Записи – це фотографії, карти, графіки, діаграми, фільми, акустичні та електричні записи, безпосередні візуальні спостереження, зафіксовані в лабораторному журналі, ілюстрації, тривимірні моделі, спектри звукових частот, ультразвукові зображення, або рентгенівські промені, впорядковані і відібрані за допомогою геометричних технік. Всі ці записи створюються за допомогою інструментів. Робота дослідника полягає у проведенні експериментів таким чином, щоб можна було змусити досліджувані сутності «писати» у формі цих записів, і потім у комбінуванні, порівнянні та інтерпретації цих записів. За результатами цих послідовних перекладів можна робити певні твердження про сутності, які зазнали експериментів.

Замість того, щоб постулювати поділ між словами і речами, АМТ простежує поширення створених у лабораторії слідів і записів, які артикулюють слова і речі. Аналіз цієї артикуляції призводить до двох концептів, які доповнюють один одного: мережа і циркуляція.

Циркуляцію слід розуміти в традиційному сенсі. Карта намальована геологом, що ґрунтується на польових даних; фотографії, які використовуються для того, щоб простежувати траєкторії, що визначаються детекторами в прискорювачі частинок; таблиці соціальної мобільності, складені соціологами; статті і книги, написані дослідниками: все це циркулює між однією лабораторією та іншою, між дослідницьким центром і виробництвом, між лабораторією та експертною комісією, яка потім направляє все це тому, хто приймає політичні рішення. Коли дослідник отримує статтю, написану колегою, частинки, гени і білки, якими маніпулює цей колега в своїй лабораторії, присутні на столі дослідника у формі таблиць, діаграм і тверджень, заснованих на записах, зроблених завдяки інструментам.

Циркулюючи, записи артикулюють мережу, яка характеризується як соціотехнічна через її гібридну природу [12]. Соціотехнічна мережа, якій належить твердження «діра в озоновому шарі збільшується», включає в себе лабораторії, які безпосередньо або опосередковано працюють над цією темою, екологічні рухи, уряди, які збираються на міжнародні саміти, галузі хімічної промисловості, які стосуються цієї проблеми, парламенти, які приймають закони, так і хімічні речовини та ті дії, які вони надають, і атмосферні шари, що мають відношення до проблеми. Твердження «озоновий шар зникає через використання аерозолів» пов'язує всі ці елементи разом, людські і нелюдські. У певних точках цих мереж ми виявляємо центри перекладу, які отримують вигоду з усіх цих записів і тверджень. Записи – це інформація і як наслідок ці центри можуть діяти на відстані на елементи, не залучаючи їх [в мережі] повністю. Але записи можуть бути також накопичені і скомбіновані: створюються нові непередбачувані сполуки, що пояснює, чому центри перекладу наділені здатністю до стратегічної дії. Така стратегічна дія можлива лише тому, що існують соціотехнічні мережі. Актор і мережа це дві сторони однієї і тієї ж реальності: звідси і поняття акторської мережі [9, с. 200].

Проблематика перекладознавства знаходиться в тісному зв'язку з актуальними питаннями філософії, а саме: питанням філософської оцінки ролі знакових елементів мови в процесі пізнання; проблемою взаємозв'язку між мовою, ідеальним образом та об'єктом; питанням про поєднання змісту і форми та ін. Перелічені питання тісно пов'язані з сучасною проблематикою перекладу. Як і інші наукові галузі, переклад і філософія сприяють взаємному прогресивному розвитку. Починаючи від Аристотеля і Діогена й закінчуючи сучасними філософами (М. Хайдеггер, К. Кастанеда та ін.), твори світової філософії були перекладені на всі розвинені мови світу.

Тут доречно було б згадати невеличку статтю англійського перекладознавця Ентоні Піма «Філософія та переклад», яка була написана для збірника «Довідник з теорії перекладу», а також

статтю «Філософія у перекладі», яка увійшла в збірник у 2014 р. з аналогічною назвою. В кінці своїх нотаток автор робить кілька цікавих висновків. По-перше, він стверджує, що перекладознавець, який не ґрунтується на вченні того чи іншого філософа, приречений на перебування у вузьких межах емпіричного підходу та позитивістського погляду на науку [15, с. 42]. Іншими словами, перекладач, або перекладознавець (частіше всього це одна людина), який не має своєї філософсько-світоглядної позиції, автоматично приєднується до тих, хто виходить з інерційних поглядів на науку, мову, форму і зміст та ін. В наш час таким інерційним вченням є позитивізм (у широкому філософському і методологічному сенсі слова). Далі Пім формулює щось на зразок інструкції по використанню філософії у питанні теорії та практики перекладу: Якщо перекладач бачить тільки один варіант перекладу, то нема про що говорити; ніякої філософії не потрібно. Якщо ж він роздумує над двома і більше рішеннями, то варто почати обговорення і учасниками повинні бути самі перекладачі – саме так і повинна створюватися теорія перекладу. Якщо, як це часто буває, у нас є багато варіантів, але немає чіткої і ясної теорії, яка допомогла б нам зробити цей важкий вибір, то для захисту того або іншого рішення (частіше, на жаль, в теорії, а не на практиці) ми можемо звернутися до філософських дискурсів. Таким чином, роль філософії б полягала у розробці термінології та понятійної бази для допомоги у виборі конкретного варіанту перекладу. А одним із завдань теорії перекладу стала б інтерпретація та адаптація філософських ідей [15, с. 44]. Отже, філософія потрібна нам, коли є проблема вибору з безлічі варіантів, тобто саме конкретна наукова (а значить і методологічна, і навіть філософська) позиція може обґрунтувати той чи інший вибір. Філософія дає перекладу можливість знайти ключі до розкриття специфіки творчого характеру перекладу, вона допомагає вирішити питання перекладознавства (наприклад, залежність перекладу від конкретних історичних умов, від світогляду перекладача, від змін у суспільстві, їхнього впливу на шляхи розвитку перекладознавства та ін.).

Що стосується психологічного підходу до перекладу, то він орієнтує на дослідження самого процесу перекладу, на вивчення «людського компонента» в перекладі, на аналіз психології вибору перекладачем тих чи інших рішень у важких ситуаціях. В останній час переклад розглядається і з загально психологічної, і з філософсько-антропологічної точок зору як людська діяльність (О. Каде, Г. В. Шатков), а також у плані особливого виду мовної комунікації (Г. Ейгер, В. Н. Комісаров, А. Нойберт). В область психології перекладу, безсумнівно, входять питання типології двомовності (білінгвізму) і ролі автоматизмів (особливо при виконанні синхронного перекладу), проблеми взаємодії мислення на різних мовах, а також внутрішньої мови і перекладу і т. д. Одним словом, проблематика психології перекладу дуже обширна.

Так, наприклад, роботи В. А. Артемова «Конспект ввідних лекцій з курсу «Психологія перекладу» і Б. А. Бенедиктова «Психологія оволодіння іноземною мовою» показують, що в даний час

непорушна істина полягає в тому, що психологічне вивчення всіх аспектів комунікації, а власне мови, мовлення, мислення і поведінки, дозволяє розкрити психологічну природу мови і мовлення, визначити правила спілкування за допомогою мови й інші закономірності, що реалізуються перекладачем у процесі своєї роботи. До цього висновку підводять нас і ті тенденції, які проявляються в розвитку сучасної психології навчання іноземним мовам за останні роки [3].

Необхідно зазначити, що на відміну від суто лінгвістичної та літературознавчої концепцій перекладу психологічне тлумачення перекладу ширше, воно виходить за рамки звичайного порівняння та аналізу мов і мовних засобів. Дослідник-лінгвіст А. Д. Швейцер у статті «Чи можлива загальна теорія перекладу?» дає, по суті, психологічну оцінку перекладу, та першочерговим вважає вирішення питання про те, чи можна будувати теорію загального перекладу, виходячи тільки з формально-структурних або художньо-естетичних критеріїв [8]. Здається, що такий підхід до проблем загального перекладу завжди буде одностороннім і не зможе дати вичерпної об'єктивної картини тих процесів, які прийнято відносити до перекладу. Такої ж позиції, як показано нижче, дотримуються і психологи.

Слід визнати, що психологічна концепція перекладу ще тільки зароджується, тому серед психологів і лінгвістів немає поки єдності думок навіть щодо змісту поняття «психологія перекладу». Так, дослідник-лінгвіст А. В. Федоров у книзі «Введення в теорію перекладу» відносить до галузі психології перекладу певний психічний творчий процес [7]. В останньому ж виданні своєї книги про психологію перекладу А. В. Федоров згадує лише побіжно. Він зазначає, що психологія перекладу також має справу з відношенням мови до мислення, з мовними образами. Мовознавець Р. Пернес бачить психологічні моменти перекладу в самому процесі навчання іноземної мови. Він вважає, що у відношенні вчення про переклад слід враховувати факти справжнього процесу засвоєння мови, і звідси – більш психологічний підхід. Психолог Б. В. Беляєв вважав, що головною проблематикою психології перекладу є вивчення психологічних особливостей мислення рідною та іноземною мовами і питання реалізації цих особливостей у перекладі.

У статті «Психологічний аналіз процесу мовного перекладу» Б. В. Беляєв зазначав, що найголовнішою і основною стороною людського спілкування за допомогою мови є те, що часто називають внутрішньою або смисловою стороною мови, а також і її смисловим змістом [2, с. 162]. Цей смисловий зміст, тобто ті думки, які зовні виражаються засобами тієї чи іншої мови, і є той «предмет перекладу», який слід мати на увазі, коли ставиться питання про те, що ж саме перекладається. Отже, строго кажучи, перекладаються не слова, а ті поняття і судження, які висловлюються за їх допомогою, не тексти, а ті думки і міркування, що в них містяться. Звідси випливає, що мовний переклад потрібно вважати не особливим видом мовленнєвої діяльності людини, а особливим розумовим процесом, який лише ґрунтується на мовній діяльності, але особливого виду мовлення не утворює.

Літературознавці досліджують переважно художній переклад з точки зору його естетичної еквівалентності оригіналу, ролі мови перекладу у розвитку духовної культури. Літературознавчий підхід до перекладу передбачає звернення до особистості перекладача, спробу зрозуміти його вибір виходячи з особистісних якостей (Д. Дюрішин, Р.К. Міньяр-Белоручев).

Зв'язок перекладу з етнографією, історією та антропологією обумовлений тим, що культурно-історична варіативність життя і побуту, мови і світосприйняття людей дуже різняться. Перекладачі часто мають вирішувати завдання мовної і культурної варіативності, проблему розуміння повідомлення, яке було створено іншою мовою, в іншій культурі, в іншу історичну епоху, людьми іншої мовної свідомості, які по іншому сприймають і називають оточуючий світ.

Необхідність розробки спеціальних методів навчання перекладу зробили його об'єктом педагогіки.

Особливості поведінки і психічного стану усних перекладачів, які працюють в умовах стресу, привертають увагу психолінгвістики. Перекладацька діяльність вивчається науковцями (О.Р. Лурія, Л.С. Виготський, Л.С. Бархударов) як різновид психічної діяльності.

Висновки і пропозиції. Таким чином, у перспективі було б цікаво розглянути переклад з точки зору медицини, наприклад, для з'ясування, яким чином змінюється артеріальний тиск та пульс у перекладачів під час синхронного перекладу. Переклад може вивчати юридична наука в аспекті відповідальності перекладача за результат своєї діяльності. Переклад як специфічна форма відтворення дійсності, в основі якої лежать категорії, що є близькі художньому образу, може бути цікавий і для теорії мистецтва. Але, все ж таки, більшість праць в області теорії перекладу має більш менш яскраво виражену лінгвістичну спрямованість.

Список літератури:

1. Бархударов Л. С. Язык и перевод. Вопросы общей и частной теории перевода. – М.: Междунар. отношения, 1975. – 240 с.
2. Беляев Б. В. Психологический анализ процесса языкового перевода / Б. В. Беляев // Иностран. яз. в высш. шк. – Вып. II. – М.: Росвузиздат, 1963. – С. 160–173.
3. Бенедиктов Б. А. Психология овладения иностранным языком / Б. А. Бенедиктов. – Минск: Вышэйшая школа, 1974. – 336 с.
4. Гарбовский Н. К. Теория перевода / Н. К. Гарбовский. – М.: Изд-во Моск. ун-та, 2004. – 544 с.
5. Левый И. Искусство перевода. – М.: Прогресс, 1974. – 395 с.
6. Словник української мови: в 11 тт. / АН УРСР. Інститут мовознавства; за ред. І. К. Білодіда. – К.: Наукова думка, 1970–1980.
7. Федоров А. В. Введение в теорию перевода. – М., 1953. – 334 с.
8. Швейцер А. Д. Возможна ли общая теория перевода? / Тетради переводчика. Вып. 7. – М., 1970. – 165 с.
9. Callon Michel Some Elements of Sociology of Translation: Domestication of the Scallops and the Fishermen of St Brieux Bay. – London: Routledge & Kegan Paul, 1986. – P. 233.
10. Chesterman A. Memes of Translation: The Spread of Ideas in Translation Theory. – Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins Publishing Company, 1997. – P. 237.
11. Gutt E-A. Pragmatic Aspects of Translation: Some Relevance-Theory Observations // The Pragmatics of Translation / Ed. by Leo Hickey. – 1998. – P. 41–53.
12. Latour Bruno Science In Action. How to Follow Scientists and Engineers Through Society. – Cambridge: Harvard University Press, 1987. – P. 17.
13. Latour Bruno When things strike back: a possible contribution of «science studies» to the social sciences // British Journal of sociology. – Vol. 51, № 1 (January/March), 2000. – Pp. 107–123.
14. Latour B., Woolgar S. Laboratory Life. The Construction of Scientific Facts. – NJ: Princeton University Press, 1986. – P. 295.
15. Pym Anthony Exploring Translation Theories / London and New York: Routledge, 2009. – P. 190.

Гончаренко Л.А.

Черноморский национальный университет имени Петра Могилы

СУЩНОСТЬ ПОНЯТИЯ «ПЕРЕВОД» В МЕЖДИСЦИПЛИНАРНОМ И ПЕРЕВОДЧЕСКОМ АСПЕКТАХ

Аннотация

В статье рассматривается сущность понятия «перевод». Представлен краткий обзор определений данного термина. Исследован объект переводоведения в междисциплинарном аспекте. Проанализирована акторно-сетевая теория, которую еще называют социологией перевода. Определены перспективы изучения теории перевода с точки зрения медицины, юридической науки и искусства.

Ключевые слова: перевод, междисциплинарность, переводоведение, оригинал, термин.

Goncharenko L.O.

Petro Mohyla Black Sea National University

THE ESSENCE OF THE CONCEPT «TRANSLATION» IN THE INTERDISCIPLINARY AND TRANSLATIONAL ASPECTS

Summary

In the article is considered the essence of the concept «translation». The author presents a short overview of definitions of this term. The object of translation studies in the interdisciplinary aspect has been studied. The actor-network theory, which is also called the sociology of translation, is analyzed. The prospects of studying the theory of translation from the point of view of medicine, legal science and art are determined.

Keywords: translation, interdisciplinarity, translation studies, original, term.